

Sufixové polia

kuko

24.11.2018

Vybrané partie z dátových štruktúr

Suffix array

Array of suffixes in lexicographic order

(assume $\$ < a \quad \forall a \in \Sigma$)

i	0	1	2	3	4	5	6
S[i]	b	a	n	a	n	a	\$

i	0	1	2	3	4
S[i]	a	a	a	a	\$

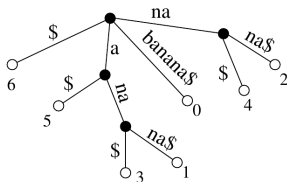
i	SA[i]	Suffix
0	6	\$
1	5	a\$
2	3	ana\$
3	1	anana\$
4	0	banana\$
5	4	na\$
6	2	nana\$

i	SA[i]	Suffix
0	4	\$
1	3	a\$
2	2	aa\$
3	1	aaa\$
4	0	aaaa\$

From suffix array to suffix tree

T = banana\$

i	SA[i]	L[i]	suffix
0	6	0	\$
1	5	1	a\$
2	3	3	ana\$
3	1	0	anana\$
4	0	0	banana\$
5	4	2	na\$
6	2	-	nana\$

Longest common prefix

- $\text{lcp}(A, B)$ = the length of longest common prefix of strings A and B
- $\text{LCP}(i, j) = \text{lcp}(T[\text{SA}[i]..n], T[\text{SA}[j]..n])$
i.e. lcp of two suffixes in a suffix array

i	$\text{SA}[i]$	Suffix
0	6	\$
1	5	a\$
2	3	ana\$
3	1	anana\$
4	0	banana\$
5	4	na\$
6	2	nana\$

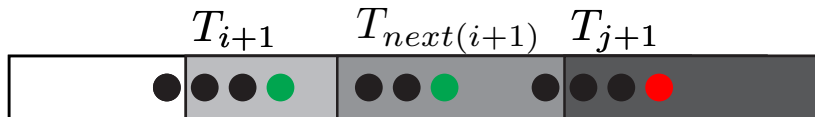
$$\text{LCP}(2,3) = \text{lcp}(\text{ana}\$, \text{anana}\$) = 3$$

$$\text{LCP}(2,5) = \text{lcp}(\text{ana}\$, \text{na}\$) = 0$$

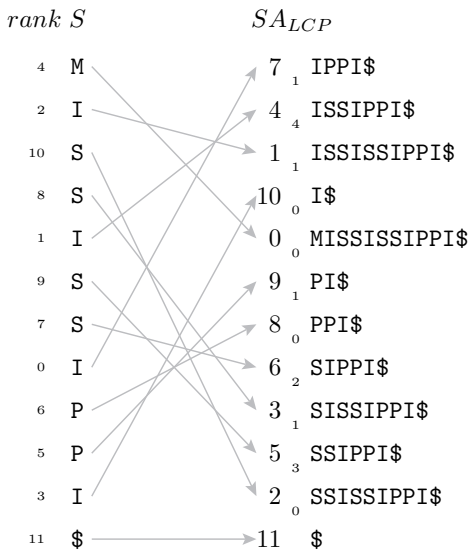
```
1 h = 0;
2 for (i=0; i <=n; i++) {
3     if (rank[i] < n) {
4         j = next(i);    // SA[rank[i] + 1];
5         // compare suffixes S[i..] and S[j..]
6         h = 0;
7         while (S[i+h] == S[j+h]) ++h;
8         // we have found first mismatch
9         L[i] = h;
10    }
11 }
```



```
1 h = 0;
2 for (i=0; i <=n; i++) {
3     if (rank[i] < n) {
4         j = next(i);    // SA[rank[i] + 1];
5         // compare suffixes S[i..] and S[j..]
6         h = 0;
7         while (S[i+h] == S[j+h]) ++h;
8         // we have found first mismatch
9         L[i] = h;
10    }
11 }
```

```
1 h = 0;
2 for (i=0; i <=n; i++) {
3     if (rank[i] < n) {
4         j = next(i);    // SA[rank[i] + 1];
5         // compare suffixes S[i..] and S[j..]
6         // assume they have >= h characters in common
7         while (S[i+h] == S[j+h]) ++h;
8         // we have found first mismatch
9         L[i] = h;
10        if (h > 0) --h;
11    }
12 }
```

Inverse of a suffix array

Array rank such that $\text{rank}[i] = x \iff \text{SA}[x] = i$

Can be computed in $O(n)$ from SA:

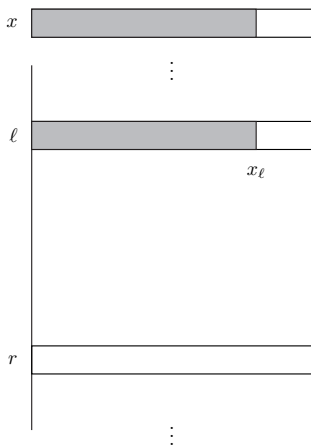
```
1 for (i = 0; i <= n; i++) {  
2   rank[SA[i]] = i;  
3 }
```

Go from suffix to its position in the suffix array, its neighbors, etc.

Vyhľadávanie

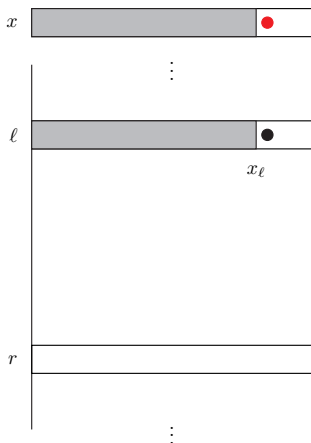
- jednoduché binárne vyhľadávanie: $O(m \log n)$
- ak poznáme $\text{lcp}(s_i, s_j)$ pre ľubovoľné dva sufiky, vieme zrýchliť na $O(m + \log n)$

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

Obr.: Potiaľto sa x a ℓ rovnajú.

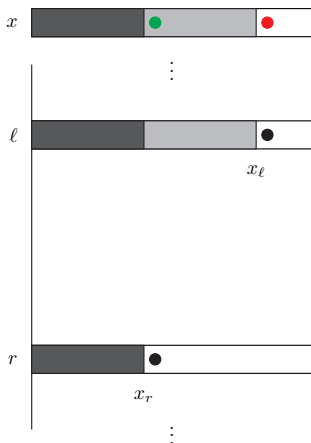
INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

Obr.: $\ell[x_\ell] < x[x_\ell]$.

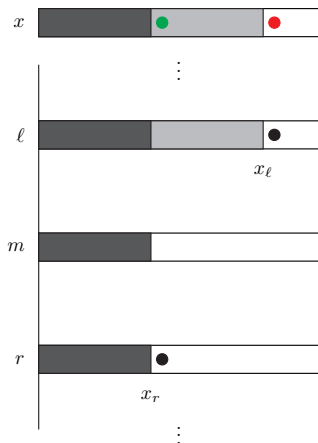

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

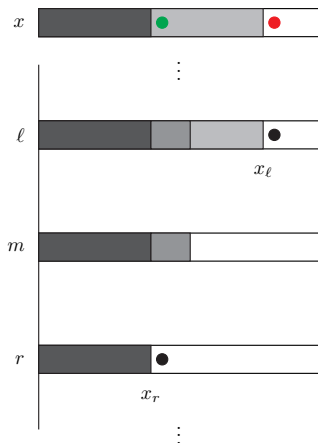
Obr.: Potiaľto sa x a r rovnajú. (Predpokladajme $x_\ell \geq x_r$)

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

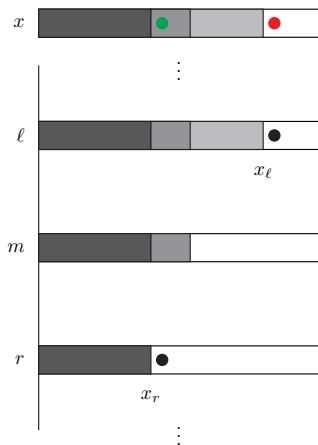
Obr.: $r[x_r] > x[x_r]$.

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

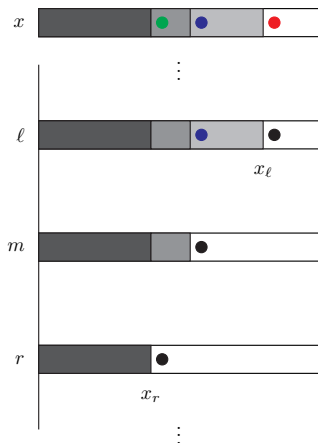
Obr.: Pozrime sa na prostredný sufix; aký je $p = \text{lcp}(\ell, m)$?

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

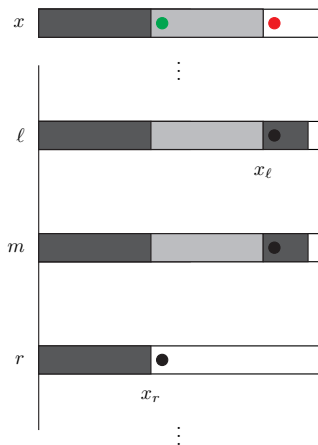
Obr.: Prípád 1: Ak $p < x_\ell \dots$

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

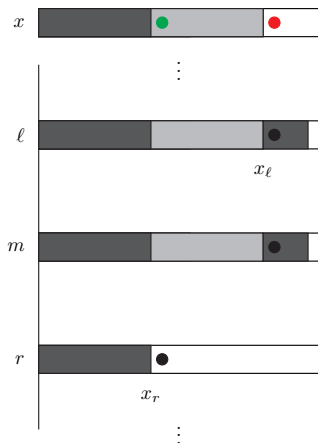
Obr.: Prípád 1: ... tak $m[p] > \ell[p] = x[p]$, teda $m > x$.

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

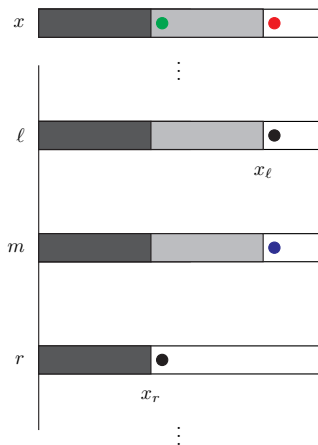
Obr.: Prípád 2: Ak $p > x_\ell, \dots$

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

Obr.: Prípád 2: ... tak $m[x_\ell] = \ell[x_\ell] < x[x_\ell]$, teda $m < x$.

INVARIANTY: $\ell < x \leq r$, $x_\ell = \text{lcp}(x, \ell)$, $x_r = \text{lcp}(x, r)$

Obr.: Prípád 3: Ak $p = x_\ell$, začneme porovnávať písmená.

Invarianty:

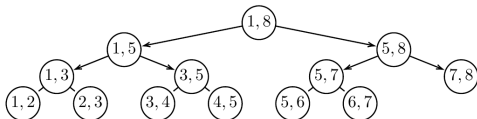
- $l < x \leq r$
- $x_l = \text{lcp}(x, l)$
- $x_r = \text{lcp}(x, r)$

Algoritmus:

- Ak $x_l \geq x_r$:
  - nech m je prostredný sufix a $p = \text{lcp}(l, m)$
  - ak $p < x_l$: $r \leftarrow m$, $x_r \leftarrow p$
  - ak $p > x_l$: $l \leftarrow m$
  - ak $p = x_l$:
    - začneme porovnávať písmená x a m od pozície x_l
    - podľa výsledku nastavíme l, x_l alebo r, x_r
- Ak $x_l \leq x_r$ – symetricky

LCP values for algorithm 3

Which values are needed? $LCP(L, k)$ or $LCP(R, k)$

$2n - 1$ LCP values needed

Let $L[i] = LCP(i, i + 1)$, precompute to an array in $O(n)$ (later)

For $j - i > 1$:

$$\begin{aligned} LCP(i, j) &= \min\{LCP(k, k + 1) \mid k = i \dots j - 1\} \\ &= \min\{LCP(i, x), LCP(x, j)\} \text{ for any } x \in \{i + 1, \dots, j - 1\} \end{aligned}$$

Konštrukcia SA

- qsort – $O(n^2 \log n)$
- radix-sort / trie – $O(n^2)$
- lepšie?

Myšlienka:

- sufix sufixu je sufix
- ak máme pole utriedené podľa prvých K písmen, vieme ho ľahko zotriediť podľa prvých $2K$ písmen
- budeme mať $\log n$ fáz; v k -tej fáze triedime podľa prvých 2^k písmen

Myšlienka:

- sufix sufixu je sufix
- ak máme pole utriedené podľa prvých K písmen, vieme ho ľahko zotriediť podľa prvých $2K$ písmen
- budeme mať $\log n$ fáz; v k -tej fáze triedime podľa prvých 2^k písmen

Manberov algoritmus

	index sort	inverse
0 babaaaabcbabaaaaa0	17 0	0 14
1 abaaaabcbabaaaaa0	16 a0	1 9
2 baaaabcbabaaaaa0	15 aa0	2 12
3 aaaabcbabaaaaa0	14 aaa0	3 4
4 aaabcbabaaaaa0	3 aaaabcbabaaaaa0	4 7
5 aabcbabaaaaa0	12 aaaaa0	5 8
6 abcbabaaaaa0	13 aaaa0	6 11
7 bcbabaaaaa0	4 aaabcbabaaaaa0	7 16
8 cbabaaaaa0	5 aabcbabaaaaa0	8 17
9 babaaaaa0	1 abaaaabcbabaaaaa0	9 15
10 abaaaaa0	10 abaaaaa0	10 10
11 baaaaa0	6 abcbabaaaaa0	11 13
12 aaaaa0	2 baaaabcbabaaaaa0	12 5
13 aaaa0	11 baaaaa0	13 6
14 aaa0	0 babaaa abcbabaaaaa0	14 3
15 aa0	9 bab aaaaa0	15 2
16 a0	7 bcbabaaaaa0	16 1
17 0	8 cbabaaaaa0	17 0

$0 + 4 = 4$ →

$9 + 4 = 13$ →

13 < 4 (because 6 < 7) so 9 < 0

Obr.: Triedime podľa prvých 1,2,4,8,16,32,... písmen.

- nech $\text{rank}[i] = j$, ak je sufix s_i v abecednom poradí j -ty (podľa prvých 2^k písmen; ak majú dva sufíxy rovnakých prvých 2^k písmen, ranky budú rovnaké)
- 1 fáza:
  - zotriedime trojice $(\text{rank}[i], \text{rank}[i + 2^k], i)$

- qsort – $O(n^2 \log n)$
- radix-sort / trie – $O(n^2)$
- Manberov algoritmus – $O(n \log n)$
- lepšie?

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0 3 6 9 12
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0. $S_{10} = A$$$$
1. $S_5 = ABABBA$$$$
2. $S_7 = ABBA$$$$
3. $S_2 = BABABABBA$$$$
4. $S_4 = BABABBA$$$$
5. $S_8 = BBA$$$$
6. $S_1 = BBABABABBA$$$$

Obr.: Rozdelíme na sufíxy na pozíciách nedeliteľných vs. deliteľných 3.

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0 3 6 9 12
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0. S_{10}
1. S_5
2. S_7
3. S_2
4. S_4
5. S_8
6. S_1

Obr.: Rekurzívne utriedime pozície $\equiv 1, 2 \pmod{3}$.
Čo pozície $\equiv 0 \pmod{3}$?

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0 3 6 9 12
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0. S_{10}
1. S_5
2. S_7
3. S_2
4. S_4
5. S_8
6. S_1

0. $S_3 = AS_4$
1. $S_0 = AS_1$
2. $S_9 = BS_{10}$
3. $S_6 = BS_7$

Obr.: Odrolujeme jedno písmeno; zvyšok je poz. $\equiv 1 \pmod{3}$.

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0 3 6 9 12
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0. S_{10}
1. S_5
2. S_7
3. S_2
4. S_4
5. S_8
6. S_1

0. S_3
1. S_0
2. S_9
3. S_6

Obr.: Ako tieto dve utriedené polia zmerge-ujeme?

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0 3 6 9 12
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

0. $S_{10} = AS_{11}$

1. $S_5 = ABS_7$

2. $S_7 = AS_8$

3. $S_2 = BAS_4$

4. $S_4 = BS_5$

5. $S_8 = BBS_{10}$

6. $S_1 = BS_2$

0. $S_3 = AS_4 = ABS_5$

1. $S_0 = AS_1 = ABS_2$

2. $S_9 = BS_{10} = BAS_{11}$

3. $S_6 = BS_7 = BAS_8$

Obr.: Odrolujeme jedno alebo dve písmená.

Zložitosť:

- $T(n) =$
  - $T(\frac{2}{3}n)$ – rekurzívne volanie
  - $+O(n)$ – triedenie $\equiv 0 \pmod{3}$
    - $+O(n)$ – merge

Moment: ale aké rekurzívne volanie? Je to tá istá úloha?

Zložitosť:

- $T(n) =$
  - $T(\frac{2}{3}n)$ – rekurzívne volanie
  - $+O(n)$ – triedenie $\equiv 0 \pmod{3}$
    - $+O(n)$ – merge

Moment: ale aké rekurzívne volanie? Je to tá istá úloha?

A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

Obr.: Začneme s pôvodným stringom.

1   4   7   10   13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

1   4   7   10
B B A B A B A B B A \$ \$

Obr.: Vezmeme jednu kópiu od pozície 1...

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

1 4 7 10 2 5 8
B B A B A B A B B A \$ \$ B A B A B A B B A

Obr.: ... a pridáme kópiu od pozície 2...

Ak budeme každú trojicu znakov považovať za 1 písmeno, tak sufíxy tohto stringu zodpovedajú sufíxom na poz. $\equiv 0, 1 \pmod{3}$ v pôvodnom stringu.

Problém: Veľká abeceda – bude porovnávanie znakov v $O(1)$?

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

1 4 7 10 2 5 8
B B A B A B A B B A B A B B A

Obr.: ... a pridáme kópiu od pozície 2...

Ak budeme každú trojicu znakov považovať za 1 písmeno, tak sufíxy tohto stringu zodpovedajú sufíxom na poz. $\equiv 0, 1 \pmod{3}$ v pôvodnom stringu.

Problém: Veľká abeceda – bude porovnávanie znakov v $O(1)$?

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

1 4 7 10 2 5 8
B B A B A B A B B A B A B B A

Obr.: ... a pridáme kópiu od pozície 2...

Ak budeme každú trojicu znakov považovať za 1 písmeno, tak sufíxy tohto stringu zodpovedajú sufíxom na poz. $\equiv 0, 1 \pmod{3}$ v pôvodnom stringu.

Problém: Veľká abeceda – bude porovnávanie znakov v $O(1)$?

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

A\$\$ → a

ABA → b

ABB → c

BAB → d

BBA → e

1 4 7 10 2 5 8
B B A B A B A B B A \$ \$ B A B A B A B B A

Obr.: Riešenie: trojíc je málo, takže si ich môžeme prečíslovať.

1 2 4 5 7 8 10 11 13
A B B A B A B A B B A \$ \$ \$

A\$\$ → a

ABA → b

ABB → c

BAB → d

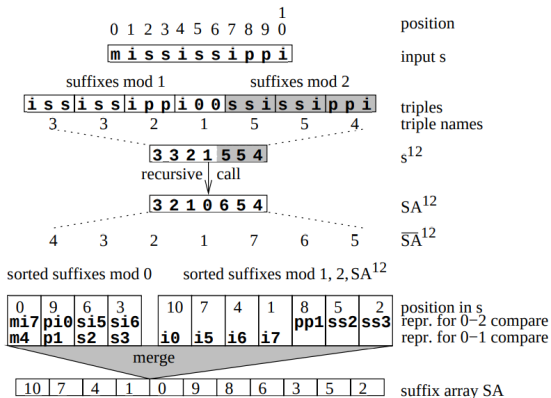
BBA → e

1 4 7 10 2 5 8
B B A B A B A B A B B A

e d c a d b e

Obr.: Takto ostane abeceda malá. Rekurzívne sa zavoláme na string edcadbe. Výsledné sufixové pole musíme následne prečíslovať: sufixy 0,1,2,3 zodpovedajú pozíciám 1,4,7,10 a sufixy za polovicou: 4,5,6 zodpovedajú pozíciám 2,5,8.

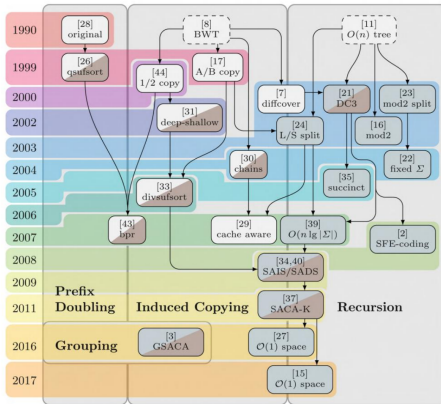
Konštrukcia SA

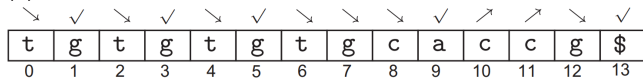

Algoritmus:

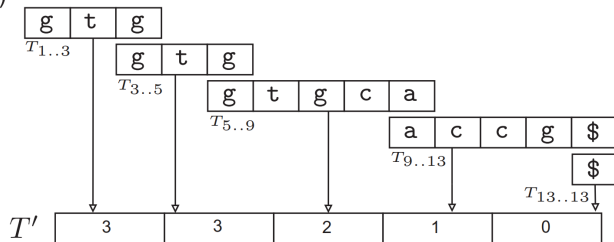
- $SA^{1,2}$ – zotriedime pozície $\equiv 1, 2 \pmod{3}$:
  - vytvoríme string s' dĺžky $n' = \frac{2}{3}n$:
    - vytvoríme $s^{1,2}$ tak, že zretazíme $s[1\dots]$ a $s[2\dots]$
    - zredukujeme abecedu: radix-sortom utriedime všetky trojice znakov v $s^{1,2}$ a prepíšeme ich na znaky $1, \dots, k$
  - rekurzívne zavoláme $SA(s')$
  - vo výsledku prečíslujeme indexy:
    - ak $i < \lceil n'/2 \rceil \rightarrow 3i + 1$
    - ak $i \geq \lceil n'/2 \rceil \rightarrow 3(i - \lceil n'/2 \rceil) + 2$
- SA^0 – zotriedime pozície $\equiv 0 \pmod{3}$:
  - radix-sortom podľa prvého písmena a pozície v $SA^{1,2}$
- zmergujeme $SA^{1,2}$ a SA^0
  - podľa prvého alebo prvých dvoch písmen a pozície v $SA^{1,2}$

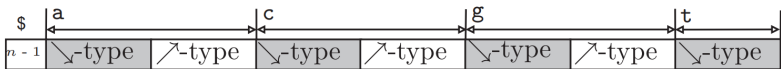

(a)

(b)

	a	c			g					t				
13	9	-1	-1	-1	-1	-1	5	3	1	-1	-1	-1	-1	

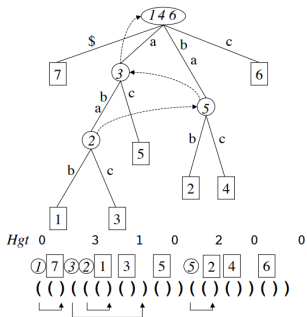
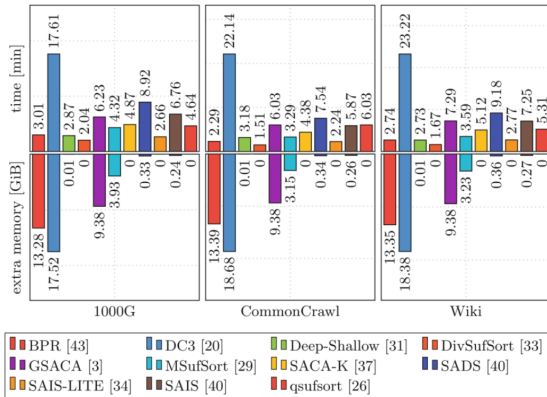
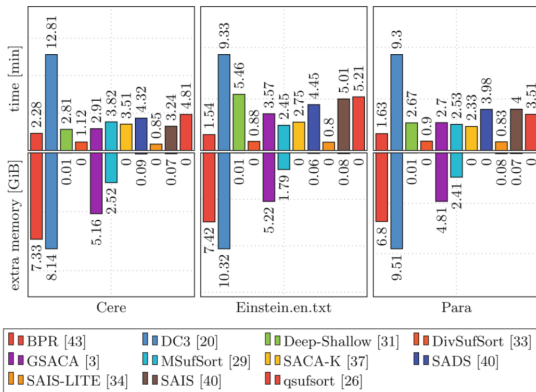
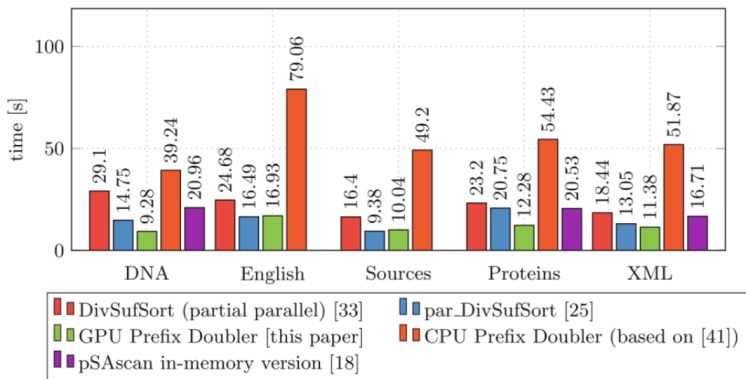

Figure 1: The suffix tree for “ababac\$,” and its balanced parentheses representation. Suffix links are shown in dotted line.

i	1	2	3	4	5	6	7
Hgt	0	3	1	0	2	0	0
SA	7	1	3	5	2	4	6
$SA + Hgt$	7	4	4	5	4	4	6

Figure 2: How to create a sorted sequence from Hgt .